

Prövningstal – Ny rangering för samtliga raser och auktionsgrundande för Angus, Charolais och Hereford

Allt eftersom fler och fler egenskaper registreras på Individprövningen så har behovet av att rangera, men även godkänna tjurarna med avseende på fler egenskaper än enbart T-tal och de tröskelvärden som tidigare har används, ökat. Prövningstalet (P-tal) ger just denna möjlighet att väga in fler egenskaper utöver T-tal och syftet är att det ska spegla tjurarnas samlade kapacitet och ge oss komplettare tjurar. Nytt för i år är att samtliga raser i årets auktionskatalog rangeras efter Prövningstalet. Rasföreningarna har haft ett stort inflytande över vilka egenskaper som ska ingå i P-talet för just deras ras, vilket gör att det skiljer sig åt ganska mycket mellan raserna över vilka egenskaper som ingår i P-talet och hur de viktas. Se tabell 1 för ingående egenskaper och viktning för respektive ras. För Angus, Charolais och Hereford är P-talet auktionsgrundande för årets omgång medan Limousin och Simmental auktionsgodkänner enligt samma kriterier som tidigare år.

Tabell 1. Ingående egenskaper och viktning för P-tal för respektive ras

	Egenskaper P-tal	Viktning %
Angus	T-tal	40
	Exteriör	30
	Aix (Enbart avelsindex med säkerhet över 30 % ska inkluderas i P-talet. I annat fall egenskapen fördelas ut på övriga egenskaper proportionerligt enligt viktningen i P-tal)	20
	Marmorering	10
Charolais	T-tal	26
	Exteriör	26
	Aix	26
	Testikelomkrets	15
	Ryggmuskeldjup	7
Hereford	T-tal	40
	Exteriör	24
	Aix (Enbart avelsindex med säkerhet över 25 % ska inkluderas i P-talet. I annat fall egenskapen fördelas ut på övriga egenskaper proportionerligt enligt viktningen i P-tal)	20
	Testikelomkrets	10
	Marmorering	6
Limousin	T-tal	60
	Exteriör	15
	Aix	15
	Testikelomkrets	5
	Klövar	5
Simmental	T-tal	70
	Exteriör	20
	Klövar	10

I och med det nya auktionsgodkännandet för Angus, Charolais och Hereford kommer det inom vissa gränser bli möjligt för en tjur som brister i en egenskap (t.ex T-tal under 100) att kompensera det genom att vara mer framstående i andra. Däremot kvarstår många av de tröskelvärden som gällt även tidigare år för att klara ett auktionsgodkännande, se tabell 2.

Tabell. 2 Tröskelvärde/gränsvärde för auktionsgodkännande

	Tröskelvärde	
Angus	T-tal Exteriör – Helhet Exteriör - Ben Testikelomkrets Klövar	Lägst 95 Lägst 5 under medel Lägst 5 under medel Lägst 31 cm Lägst 8 poäng
Charolais	T-tal Exteriör – Helhet Exteriör – Ben Testikelomkrets Klövar	Lägst 97 Lägst 75 poäng Lägst 75 poäng Lägst 32 cm Lägst 5 poäng
Hereford	Exteriör – Helhet Exteriör – Ben Testikelomkrets Klövar	Lägst 75 poäng Lägst 75 poäng Lägst 30 cm Lägst 5 poäng
Limousin	T-tal Exteriör – Helhet Exteriör – Ben Testikelomkrets Klövar	Lägst 100 Lägst 75 poäng Lägst 75 poäng Lägst 29 cm Lägst 5 poäng
Simmental	T-tal Exteriör – Helhet Exteriör – Ben Testikelomkrets Klövar	Lägst 102 Lägst 75 poäng Lägst 75 poäng Lägst 32 cm Lägst 5 poäng

Egenskaper över eller under en viss nivå innebär en höjning alternativt sänkning av P-talet, de nivåerna är 100 för T-tal och 80 för exteriör. För Aix används rasens medelvärde från senaste avelsvärderingen för samtliga tjurar födda de föregående två åren. För resterande egenskaper; testikelomkrets, IMF (marmorering), ryggfett, muskeldjup och klövstatus ger värden över 100 högre P-tal.

Efter att tjurar som inte klarar gränsen för något av tröskelvärden, se Tabell 2, är borttagna, kvarstår en lista med tjurar rangerade med avseende på P-tal, från högsta till lägsta. Här gäller följande för respektive ras:

- Angus: 60 % av antalet insatta tjurar blir auktionsgodkända, räknat från toppen av listan. Om flera tjurar har det P-tal där gränsen hamnar, godkänns samtliga inom det Prövningstalet.
- Charolais: 56 % av antalet insatta (ex vis 42 st av 75st) tjurar blir auktionsgodkända, räknat från toppen av listan. Om flera tjurar har det P-tal där gränsen hamnar, godkänns samtliga inom det Prövningstalet.
- Hereford: Alla tjurar med Prövningstal lägst 100 på listan blir auktionsgodkända.
- Limousin och Simmental: Godkänner inte på Prövningstal utan där gäller enbart tröskelvärden/gränsvärden som tidigare, se tabell 2.

P-tal ska ej jämföras med T-tal då det är två olika index som inte har samma medelvärde eller spridning. Medelvärdet för P-tal är 105 och för T-tal är det 103. Spridningen för P-tal är betydligt större än för T-tal vilket gör att höga tal blir högre och låga lägre.